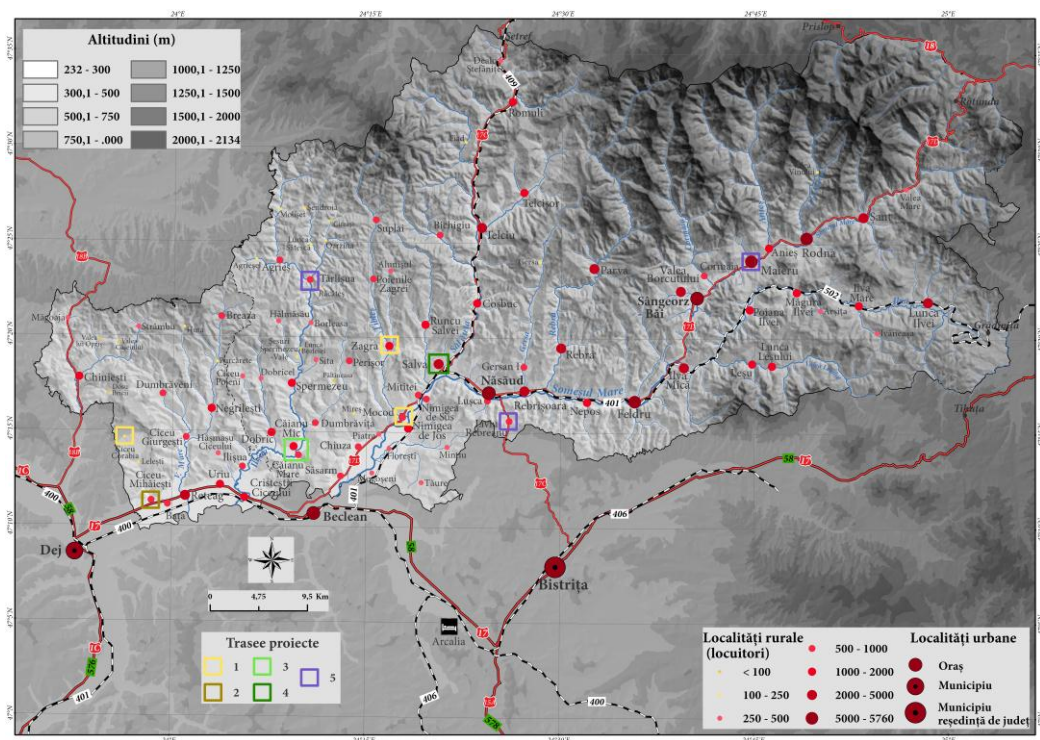

Practică de specialitate în Ținutul Ciceului și Țara Năsăudului

Tematica: Activități economice în mediul rural

**Organizator: Centrul de Geografie Regională
Facultatea de Geografie, Universitatea Babeș-Bolyai**

**Coordonatori: Gheorghe-Gavrilă HOGNOGI, Alexandra-Camelia POTRA,
Ana-Maria POP, Júlia A. NAGY, Lelia PAPP, Ibolya TÖRÖK**

Perioada: 2-6 mai 2017

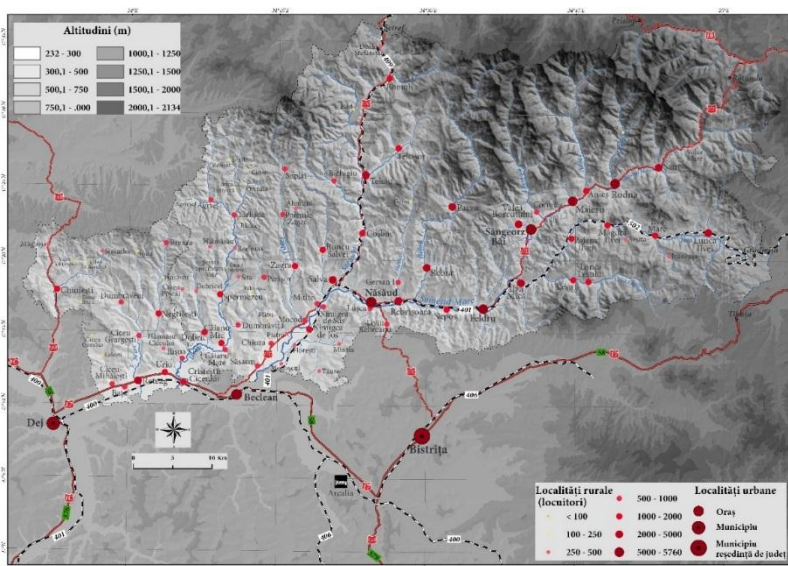
Tematica:

Efervescența activităților antropice este specifică mediului urban, care se adaptează cel mai bine la schimbările sociale existente. Spațiul rural, în schimb, cunoaște un ritm diferit de evoluție, cu o intensitate generată de apropierea față de centrele urbane și dimensiunea demografică a acestora. Dacă agricultura reprezenta și încă reprezintă pentru multe din satele românești principala sursă de venit, în contextul în care agricultura practică este una de (semi)subzistență, celelalte sectoare economice de activitate sunt și mai slab reprezentate. Lipsa unor politici naționale, gândite pe termen lung, și cu măsuri concrete de acțiune, determină o stagnare a dezvoltării mediului rural. Inițiativele antreprenoriale ale comunităților locale sunt cele care, prin puterea exemplului, scot satul din stigmatul de Cenușăreasă. Devenind un deziderat propriu-zis, considerăm că dezvoltarea așezărilor rurale poate începe de la modele concrete de activități, care să continue, pe de o parte, să valorifice resursele locale, iar pe de altă parte să ofere alternative de dezvoltare pentru orice segment de populație.

Practica de specialitate, programată pentru începutul lunii mai 2017 și dedicată studenților Facultății de Geografie, toate liniile de studiu, are drept scop aprofundarea cunoștințelor de bază și de specialitate obținute, asimilarea unor tehnici de lucru sau a unor noi abilități, concretizate în elaborarea unor proiecte de amenajare teritorială, care să deservească comunitățile locale implicate.

Arealul de studiu:

Suprapus unor spații mentale geografice autentice, cu origini privind existența lor în perioada medievală timpurie (sau chiar mai devreme) și reinvestite în prezent ca entități teritoriale regionale specifice țării noastre, arealul analizat urmărește limitele Țării Năsăudului și Ținutului Ciceului, integrate predominant județului Bistrița-Năsăud, respectiv Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest.

Metodologie:

Practica de specialitate presupune elaborarea unor proiecte de amenajare teritorială axate pe propunerea unor soluții concrete de dezvoltare economică a unui anumit areal selectat. Fiecare proiect va fi elaborat de un grup de studenți, format din 3-4 persoane, având un coordonator de proiect. Metodologia de lucru aferentă fiecărui proiect include: crearea bazei de date, documentarea în teren, interpretarea rezultatelor cercetării, crearea planșelor, redactarea și susținerea proiectului.

Printre responsabilitățile fiecărui membru de echipă amintim: documentarea bibliografică/cartografică asupra tematicii abordate, cartarea arealului, documentarea pe teren, fotografierea obiectivelor de interes, digitizarea și crearea unor teme GIS, aplicarea unor interviuri, interpretarea datelor statistice, redactarea proiectului, realizarea unei prezentări în format PowerPoint și susținerea proiectului. Toți studenții se vor implica, în mod egal, în toate activitățile asociate practicii de teren. Nerespectarea uneia sau mai multora dintre obligații duce la descalificarea respectivei persoane din echipa de proiect.

Rezultat:

Toate proiectele de amenajare teritorială vor fi publicate într-un volum colectiv, cu ISBN electronic, apariția volumului fiind direct condiționată de calitatea materialelor elaborate.

Pentru studenții anilor I și II, nivel licență, există posibilitatea, în urma validării de către îndrumătorul de an responsabil al respectivei specializări, a echivalării aplicației de primăvară/vară, prevăzută în contractul de studii, notarea fiind făcută de coordonatorii practicii de specialitate și comunicată ulterior tutorelui responsabil.

1. DRUMUL PIETREI DE MOARĂ DIN ȚINUTUL CICEULUI ÎN ȚARA NĂSĂUDULUI

Coordonator: Ec. drd. Júlia A. NAGY
Coordonator: Șef lucrări dr. Lelia PAPP
Student: Elena Larisa NISTOR
Student: Larisa-Iulia MUREȘAN
Student: Vlad-Alexandru MUREȘAN
Student: Răzvan-Andrei SCURTU
Student: Răzvan-Ovidiu ȘOMLEA

Culmea Măgura, areal cu roci vulcanice
Foto: Alexandra Potra

Provocare:

Patrimoniul industrial constituie o alternativă turistică în multe din satele europene (Anglia, Franța, Belgia, Olanda etc.). Spre deosebire de acestea, în România, patrimoniul industrial nu este articulat, în majoritatea cazurilor nefiind receptat ca valoare turistică de către factorii de decizie, proprietari sau comunitățile locale. Instalațiile hidraulice țărănești (mori, vâltori, pive), parte a patrimoniului preindustrial, împânzeau satele românești în secolele XVIII-XIX, dar o dată cu apariția noilor tehnologii, acestea au început să dispară treptat. Este și situația întâlnită în multe localități din Țara Năsăudului, unde serie de condiții oferite de cadrul natural precum succesiunea de pâraie mici și repezi, colectate de Someșul Mare de pe versanții sudici ai Munților Țibleș și ai Munților Rodnei, calitatea bună a apei, la care se adaugă prezența în vecinătate, în Ținutul Ciceului, a rocilor vulcanice în Culmea Ciceului (Măgura, Ciceul Spânzului, Culmea Pietrei), intens utilizate ca materiale de construcții, dar mai ales pentru prelucrarea pietrei de moară, au dus atât la apariția unui număr ridicat de astfel de instalații, cât și la dezvoltarea unei complementarități economice între cele două regiuni. Urmând drumul pietrei de moară din Ținutul Ciceului, de-a lungul Someșului Mare, până pe Valea Țibleșului în Țara Năsăului, există posibilitatea creării un itinerar turistic bazat pe “povestea” pietrei, din locul în care ea prinde contur până în locul în care apa și piatra au lucrat împreună, secole la rând. Un astfel de itinerar turistic, bazat pe elementele păstrate încă în peisaj și în memoria comunității poate aduce unicitate și valoare economică adăugată arealului analizat.

Obiectiv general: crearea unui itinerar turistic bazat pe valorificarea drumului pietrei de moară

Obiective specifice:

- ✍ cartarea elementelor de interes asociate tematicii proiectului (atelier meșteșugărești, locația vechilor instalații hidraulice țărănești și instalațiile încă existente, diverse elemente suport etc.)
- ✍ corelarea structurii geologice a arealului analizat cu activitatea de prelucrare a pietrei de moară;
- ✍ identificarea, pe baza unor reconstituiri istorice, a peisajului mulinologic de pe Valea Țibleșului;
- ✍ identificarea unor resurse culturale imateriale care pot contribui la constituirea itinerarului; (povești, legende, gastronomie, tradiții și obiceiuri, manifestări tradiționale, muzică etc.);
- ✍ determinarea gradului de interes al localnicilor pentru activitatea de prelucrare a pietrei de moară, pentru peisajul mulinologic și pentru constituirea unui eventual itinerar turistic;
- ✍ propunerea unui itinerar turistic tematic.

Itinerar propus:

- Documentare în teren în comuna Ciceu-Mihăiești și pe Valea Țibleșului;
- Discuții cu reprezentanți ai Primăriei comunelor Ciceu-Mihăiești și Zagra;
- Interviuri realizate cu meșteri ce se ocupă încă cu prelucrarea pietrei de moară;
- Interviuri realizate cu diverși localnici;
- Discuții cu proprietarul pensiunii “La Mori”;
- Vizitarea unei mori în localitatea Suplai.

2. CULTURILE POMICOLE DE PE VALEA MARE – MODEL DE EXPLOATARE AGRICOLĂ

Coordonator: Dr. Alexandra POTRA

Asist. coord.: Drd. Dănuț HUCIU

Student: Elisa VARADI-GOIA

Student: Patricia-Aneta-Mara PODAR

Student: Marius BORNEAS

Student: Larisa TAMASI

Suprafață pomicolă, Ciceu-Mihăiești

Foto: Alexandra Potra

Provocare:

La nivel național, suprafețele agricole care au pierdut cel mai mult teren sunt cele viticole și pomicele. O situație cu multiple cauze: îmbătrânirea pomilor fructiferi și a tehnologiilor de lucru din livezi, colectivizarea secundată de fărâmițarea suprafețelor pomicele, creșterea importurilor de fructe, comercializarea pe piața internă a produselor obținute de la marii producători. Ținutul Ciceului, recunoscut și pentru activitățile pomicele, nu face nicio excepție de la acest trend general descrescător. Suprafețe întinse de pomi fructiferi sunt lăsate de izbeliște. Pe de altă parte, sursele de finanțare și contextul legislativ recent prevăd câteva direcții clare de modernizare a livezilor și de distribuție a produselor obținute, oportunitate de care, cu informarea adecvată din partea factorilor de decizie, ar putea beneficia orice proprietar de livadă.

Obiectiv general: **propunerea unui model de pretabilitate pomicolă și valorificare a produselor obținute**

Obiective specifice:

- ✍ cartarea suprafețelor pomicele din arealul analizat;
- ✍ prezentarea evoluției diacronice a suprafețelor ocupate cu pomi fructiferi;
- ✍ determinarea unor modele de bune practici privind valorificarea pomicele;
- ✍ determinarea unui model de pretabilitate economică a arealului;
- ✍ identificarea unor modele de bune practici în domeniul valorificării pomicele.

Itinerar propus:

- Documentare în teren pe teritoriul administrativ al comunei Ciceu-Mihăiești și identificarea stării actuale a suprafețelor pomicele;
- Discuții cu reprezentanți ai firmei POMBIS S.A.;
- Discuții cu reprezentanți ai Primăriei comunei Ciceu-Mihăiești.

3. CREAREA UNUI MUZEU AL ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE COMERCIALE PRACTICATE DE LOCUITORII DIN CĂIANU MIC ȘI CĂIANU MARE

Coordonator: Lector dr. Ibolya TÖRÖK

Student: Alina DEAC

Student: Cristina Adriana DRAGOMIR

Student: Georgeta COROIAN

Student: Krisztina SZAKACS LASZLO

*Liceul Tehnologic „Ion Căian Românul” din
Căianu Mic*

Sursa: <http://www.rasunetul.ro>

Provocare:

Forme de continuitate a unor elemente în curs de dispariție, muzeele devin, indiferent de profilul lor, martori ai trecutului istoric al unor comunități locale, personalități sau evenimente istorice. Dacă pentru localitățile Căianu Mic și Căianu Mare, activitatea comercială a constituit o modalitate de susținere a traiului cotidian pentru mulți din locuitorii acestora, regăsirea elementelor definitorii practicării acestei activități într-o variantă colectivă, muzeistică, poate constitui un motiv suplimentar de menținere vie a acestei activități. Ba mai mult, formarea educațională, prin existența unui profil economic solicitat în cadrul Liceului Tehnologic „Ion Căian Românul”, determină în rândul tinerilor orientarea spre locuri de muncă din domeniul serviciilor și comerțului.

Obiectiv general: crearea unui muzeu cu profil comercial

Obiective specifice:

- ✍ cartarea arealului de studiu;
- ✍ realizarea unor relevee;
- ✍ identificarea elementelor ce vor fi integrate muzeului propus;
- ✍ propunerea unei unități muzeale cu specific comercial.

Itinerar propus:

- Documentare în teren pe Valea Ilișua;
- Discuții cu reprezentanți ai Primăriei comunei Căianu Mare și cu alți reprezentanți ai comunităților locale;
- Preluarea unor relevee din teren pentru locația muzeistică

4. SALVA - CENTRU DE POLARIZARE A PORTULUI POPULAR NĂSĂUDEAN

Coordonator: CS III dr. Ana-Maria POP

Student: Sorina-Diana AVĂDANEI

Student: Amalia-Maria MEZEI

Student: Maria-Rebecca GRAMATICU

Elev: Alexandra DERECHICHEI

Elev: Lucian Lóránd SALVAN

Tineri din Târlîșua, în costum popular

Foto: Gheorghe Hognogi

Provocare:

Țara Năsăudului, o entitate teritorială de tip „țară” și un spațiu mental geografic, se suprapune și unei zone etnografice bine individualizate. Dincolo de specificitățile vestimentare tradiționale, surprinse prin raportarea la articolele de costum popular din arealele învecinate, nota de originalitate a portului popular năsăudean este dată de pălăria cu pană de păun. Cu ocazia Zilei Naționale a Portului Tradițional din România, în Năsăud, în 2016, s-a organizat Ziua Costumului Popular, unde tineri localnici au defilat îmbrăcați în port popular. Astăzi, pe fondul reinvestirii iiei ca piesă vestimentară „la modă”, din ce în ce mai multă lume recurge la achiziționarea și purtarea unor piese din costumul popular. De aici și până la valorificarea turistică a acestor creații populare este doar un pas ...

Obiectiv general: **proponere de valorificare turistică a portului popular în localitatea Salva.**

Obiective specifice:

- ☞ cartarea arealului de studiu;
- ☞ surprinderea principalelor elemente specifice costumului popular năsăudean și determinarea elementelor care încă se mai păstrează;
- ☞ surprinderea diferențierilor și similitudinilor dintre portul popular năsăudean și cel asociat zonelor etnografice învecinate;
- ☞ identificarea unor forme de valorificare turistică a elementelor etnografice.

Itinerar propus:

- Documentare în teren pe Valea Sălăuței;
- Discuții la Primăria comunei Salva;
- Discuții cu păstrători ai pieselor de costum popular și cu meșterii locali;
- Vizită Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud.

5. SEMNALIZAREA TURISTICĂ LITERARĂ – FACTOR DE DEZVOLTARE TURISTICĂ. STUDIU DE CAZ: PE URMELE LUI LIVIU REBREANU

Coordonator: Asist. univ. dr.

Gheorghe HOGNOGI

Student: Gabriela MOȚCO

Student: Gabriela-Pamfilia TARȚA

Student: Alexandra-Mirela MOCAN

Student: Violetta-Maria STIEGER

Student: Cosmina-Daniela URSU

*Târlîșua – locul natal al scriitorului Liviu
Rebreanu*

Foto: Gheorghe Hognogi

Provocare:

Turismul literar, mai puțin cunoscut la noi, are reverberații internaționale mult mai bine pronunțate, nu puține fiind itinerariile create în jurul unor scriitori și a operelor sau personajelor acestora. Cel mai cunoscut obiectiv turistic din România, promovat și pe filiera literară, chiar dacă aparține literaturii fantastice, iar personajul creat este unul imaginar (vampirul *Dracula*, carte semnată de Bram Stoker) îl constituie castelul Bran. Încercări timide de itinerarii turistice axate pe urmele unor scriitori definesc spațiul moldav, Mihai Eminescu sau Ion Creangă fiind cei mai căutați scriitori. Născut în Târlîșua și copilărintă pe străzile localității Maieru, Liviu Rebreanu este unul dintre cei mai mari prozatori români, opere precum *Ion*, *Răscoala* păstrând vie imaginea spațiului rural.

Obiectiv general: crearea unor panouri turistice privind opera și viața prozatorului Liviu Rebreanu.

Obiective specifice:

- ✍ cartarea potențialelor elemente legate de activitatea literară a lui Liviu Rebreanu;
- ✍ propunerea unui traseu turistic tematic;
- ✍ selectarea celor mai reprezentative informații pentru panourile turistice.

Itinerar propus:

- Documentare în teren în localitățile Târlîșua, Liviu Rebreanu, Maieru;
- Discuții cu reprezentanți ai primăriilor;
- Vizită la Muzeul memorial „Liviu Rebreanu” din Liviu Rebreanu și la Muzeul „Cuibul Visurilor” din Maieru.

PLAN DE LUCRU:

Fiecare proiect de planificare și amenajare teritorială va conține:

- ✍ **Piese desenate** – minim 3 planșe (context teritorial, situație existentă, propunere)
- ✍ **Piese scrise (articol)** – maxim 20 pagini
- ✍ **Prezentarea proiectului în format Power Point** – maxim 15 slide-uri

Articolul va avea următoarea **structură**:

- **Rezumat:** prezentarea într-un paragraf a scopului proiectului, a metodologiei utilizate și a rezultatelor cercetării
- **Cuvinte cheie:** menționarea a maxim 5 cuvinte care să reprezinte specificitățile tematicii proiectului
- **Introducere:** justificarea temei alese, obiectivele propuse, contextul teoretic și/sau legislativ existent asociat tematicii proiectului
- **Metodologie:** prezentarea metodelor de cercetare utilizate, cu exemplificări concrete
- **Situația existentă:** individualizarea cadrului teritorial existent, problemele identificate, tipologii existente (dacă este cazul), individualizarea unor aspecte relevante din teritoriu
- **Analiza SWOT:** evidențierea avantajelor și oportunităților oferite de teritoriul analizat
- **Propuneri:** **prezentarea unei soluții** de valorificare a potențialului existent, recomandări privind dezvoltarea obiectivului/teritoriului
- **Bibliografie:** menționarea tuturor referințelor bibliografice consultate (obligatoriu cu trimitere în text). Aici vor putea fi menționate cărți, articole, resurse de internet, materiale cartografice etc.
- **Mulțumiri:** dacă este cazul.

Responsabilitățile fiecărei grupe sunt:

- ✍ **Redactarea articolului:** elaborarea scrisă a proiectului de amenajare teritorială, prin respectarea planului de lucru propus;
- ✍ **Crearea și gestionarea bazei de date:** realizarea bazei de date, crearea layout-urilor și transpunerea informațiilor în format grafic;
- ✍ **Documentarea fotografică și bibliografică:** fotografierea informațiilor relevante pentru obiectivul/teritoriul analizat, selectarea unor surse fotografice vechi (în cazul unor reconstituiri, comparații), consultarea legislației, selectarea referințelor bibliografice relevante pentru studiu;
- ✍ **Prezentarea proiectului în format Power Point:** realizarea a maxim 15 slide-uri sugestive pentru punerea în valoare a rezultatelor cercetării efectuate și susținerea acestora.

INFORMAȚII UTILE

Termene:

Ațiune	Perioadă
Lansarea apelului legat de practica de specialitate	21 martie 2017
Alegerea temei și echipei de lucru	3 aprilie 2017
Crearea bazei de date	3 aprilie – 28 aprilie 2017
Documentare în teren	2 – 6 mai 2017
Reactualizare date	8 – 19 mai 2017
Redactare articol și predarea acestuia coordonatorilor	8 – 26 mai 2017
Susținerea prezentărilor	31 mai 2017

Cazare:

Cazarea studenților, pe durata aplicației de teren (5 nopți), va fi asigurată în cadrul complexului Arcalia.

Diurnă:

Micul dejun și cina vor fi asigurate, contra cost, în cadrul complexului Arcalia.

Transport:

În funcție de obiectivul vizat, transportul se va desfășura cu autocarul, conform traseului propus.

Costuri:

Serviciu	Cost
Cazare	-
Transport	155 RON/persoană
<i>Masă (mic dejun, cină) – opțional*</i>	<i>90 RON/persoană*</i>
Total	245 RON/persoană*

Echipament: (recomandări)

Aparat foto/grupă de proiect	
Îmbrăcăminte și încălțăminte adecvată documentării în teren	
Caiet de practică + pix	

DATE DE CONTACT :

Centrul de Geografie Regională

Str. Clinicilor nr. 5-7

Cluj-Napoca, județ Cluj

Pagina web: <http://cgr.centre.ubbcluj.ro/>

Email: cgrcluj@gmail.com